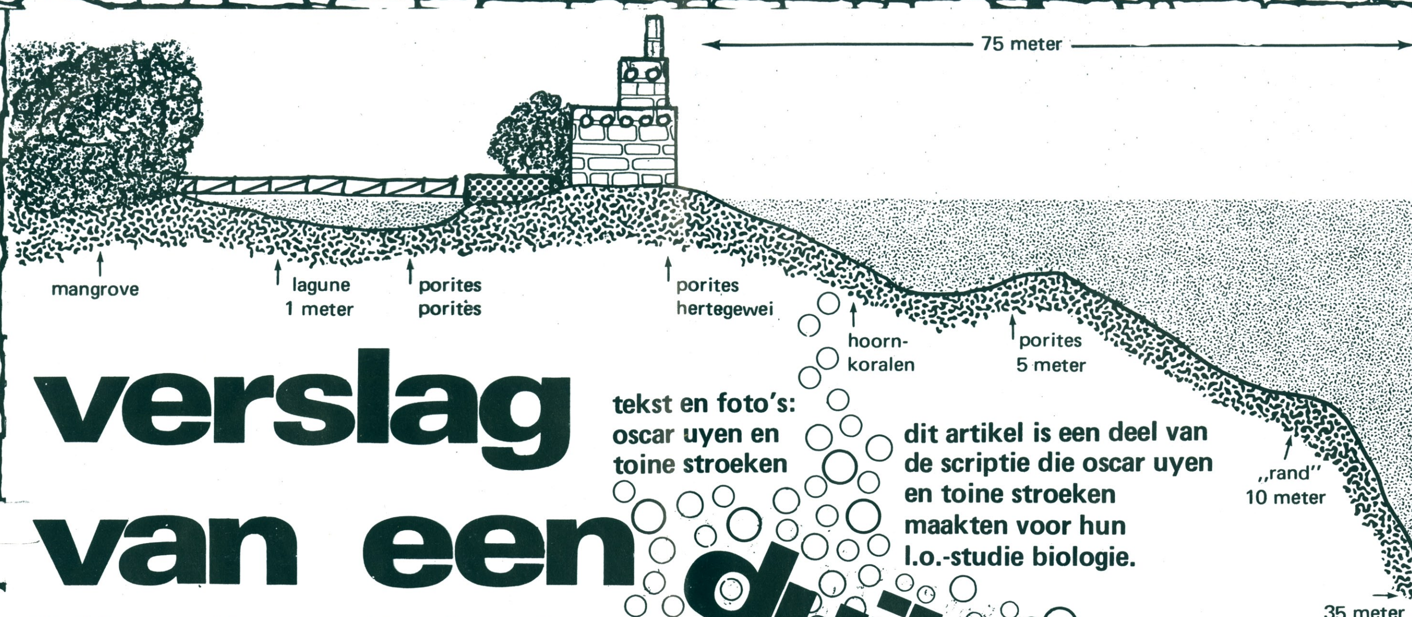

verslag van een duik te isla di oro

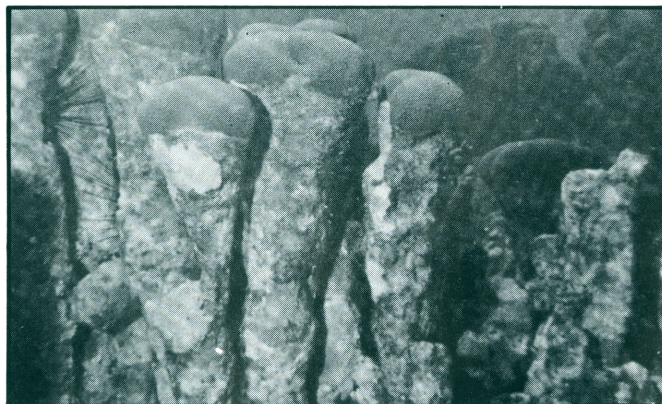
tekst en foto's: oscar uyen en toine stroeken

dit artikel is een deel van de scriptie die oscar uyen en toine stroeken maakten voor hun l.o.-studie biologie.

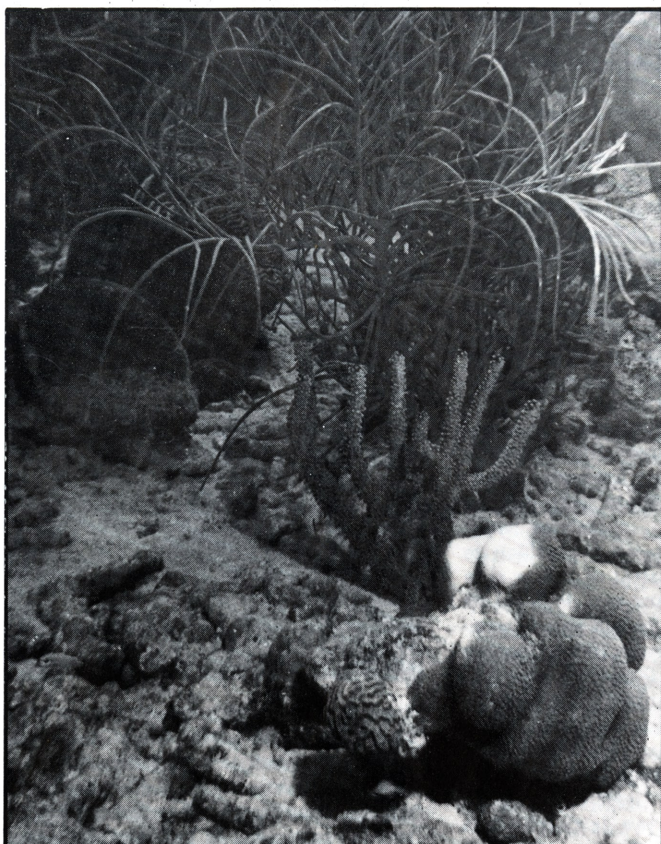
Isla di Oro, een stukje apart Aruba. Sjouwend met tanks, brillen, flippers en camera, krijg je een goede kijk op de mangroven. Een klein stukje ondoordringbare vegetatie. Woonplaats voor vele dieren, o.a. de rode krab, twee gieren, vele andere vogels en insekten waaronder niet te vergeten staatsvijand no. 1 de mug. Als je na pak weg 100 meter lopen over de houten brug aan het water komt, sta je voor een kleine lagune. Op het rif hiervan hebben ze een imitatieboot gebouwd, om er gezellige uurtjes door te brengen.
Op deze plaats gaan we het water in. De temperatuur van het water in het lagoen is vrij hoog (30°). Dit komt omdat het water vrijwel stilstaat en het er niet diep is. Daardoor kan de zon het goed verwarmen. Hierdoor en mede door het feit dat het er vrij troebel is (het zicht bedraagt soms niet meer dan 2-3 meter) is er hier geen koraal te vinden. Hier en daar stijgen er wolken zand als uit een vuurspuwende berg omhoog. Dit wordt veroorzaakt door een borstelworm, die het verwerkte zand omhoog spuit.

Er groeien wat wieren en hier en daar staat zeegras waartussen een enkel karkootje ligt. Witte zeeëgels houden dit gras schoon door de minuscuul kleine algjes er met hun losse monddelen vanaf te schrapen.
Vanuit de lagune ga je een drempel over. Hier is de diepte ongeveer 50 cm. Daar waar het helderder wordt beginnen de eerste koralen te groeien. Het zijn de soorten die je op identieke plaatsen verspreid over het hele eiland kunt vinden, b.v. de porites porites. Groene bolvormige koraalkolonies met een pokdalig oppervlak. Niet groter dan 30 tot 40 cm. Altijd te vinden op ondiepe plaatsen met zanderige bodem, b.v. Casa Cuna, Malmok.
Ook groeit er de kleinere poritessoort, door ons genoemd het "vingerstompkoraal". Niet groter dan de lengte van de vingers. Bruin of geel met lichte toppen. Vaak vind je deze soort tussen het zeegras.
Deze soort groeit voornamelijk ook op ondiepe plaatsen met zanderige bodem. Casa Cuna, Malmok, op de open plaatsen tussen het rif. Vlak achter de drempel wordt het zicht even minder. Wolken schuim van de brandingsgolven slaan tegen je bril. Toch is het hier over het algemeen vrij rustig. Als je eenmaal door de branding heen bent, zie je de eerste papegaaivissen (goetoes) al wegzwemmen tussen de stenen. Hierbij laten ze grote wolken overblijfselen van hun maaltijden achter. Papegaaivissen leven n.l. van koralen. Ze schrapen ze af met hun keiharde papegaaiachtige bek. De diertjes worden verteerd en het kalkskelet verlaat met de uitwerpselen hun lichaam. Al gauw hierna kom je de eerste stukjes koraal al weer tegen. In het begin weer de porites porites, maar daarna ook enkele stukken hertegeweikoraal en ook een mooi stuk elandsgeweikoraal. De kolonies die hier staan zijn echter lang zo groot niet als b.v. in Baby Beach. Hun grootte is ongeveer 50 cm. Dus het zijn stukken van vrij recente datum (5 tot 10 jaar). Recht naar het zuiden zwemmend, kom je bij een opvallend groot en mooi gebied waar hoofdzakelijk hoornkoralen

Houten brug van ongeveer 100 meter door de mangroven bij Isla di Oro

Paddestoelen met een lange steel

Vorm: maandblad van de vakbond leerkrachten, Aruba. - jrg. 6, no. 2 (februari 1975), p. 6-7

Kleine solitaire koralen

gezogen uit de tanks. Hier beneden groeit praktisch niets. Er is alleen zand en stenen. Hier lag hij ook weer, de eerste keer dat we hier voor onderzoek naar beneden gingen. Je verwacht hem en toch schrik je weer even. Hij is er altijd plotseling, opduikend uit de vage mist. Na al die jaren kijk je nog steeds regelmatig naar achteren om te kijken of er geen in de buurt is. En

gint het langzamerhand donker te worden, om tenslotte over te gaan in een grijze schemer. Bij vrij helder weer kun je toch nog ongeveer 15 meter kijken. Boven, aan de rand, is het zicht beter. Soms zelfs 30 meter. Als het pas geregend heeft of zeer hard waait, dan kan het zicht wel eens veel minder zijn. Ongeveer 15 meter. Dit is ook het geval wanneer er over-

groeien. Mooie kolonies die zachtjes met de stroom mee wuiven. De meeste van deze kolonies zijn zo groot, dat het wel lijkt alsof je door een struikgewas zwemt. Pas echter wel op met er lukraak doorheen zwemmen. Sommige herbergen een hoeveelheid netelcellen die je de eerste uren bezig houden. Of er ligt net die dag een murene (congla) te suffen.
De vangarmpjes van de hoornkoralen staan, in tegenstelling tot die met de kalkkoralen, overdag meestal open. Hier is dan duidelijk te zien dat het koraal opgebouwd is uit zeer veel diertjes samen. Toch lijkt tussen al deze diertjes een verbinding te bestaan. Raakt men de bovenste aan, dan sluit deze zich meteen. Even daarna gaan ook die er onder dicht. Dit gaat net zolang door totdat al de poliepen gesloten zijn.
Opvallend is ook, dat waar er een zandbodem is, veel hoornkoralen groeien (denk ook aan Baby Beach). Tussen deze koralen staan enkele kleine solitaire koralen. Langzamerhand zakken we af naar grotere diepten. De hoornkoralen gaan over in grote blokken hersenkoralen. Aan sommige is goed te zien dat de diertjes doorgroeien op dode skeletten, zodat ze er net uitzien als paddestoelen met een lange steel. Er groeien ook steeds meer kleinere en verschillende soorten. Hier en daar staat een zeeanemoon. Vaak vind je er een of meerdere garnaaltjes bij, zodat het vermoeden bestaat, dat er hier weer sprake is van een symbiose. De garnaal maakt grotere vissen schoon. Hij ontdoet ze van verschillende huidparasieten. De vissen komen speciaal naar zulke plaatsen toe. De anemoon zal hier wel een "kruimeltje van meepikken". Daarvoor in ruil zal zij de garnaal een beschermende woonplaats bieden.
Al gauw zitten we aan de buitenste rand van het kustrif. De afstand van de kust tot aan deze rand is op Aruba bijna overal even ver, behalve voor de hotels. Hier bedraagt deze ongeveer 75 meter, terwijl de diepte ongeveer 10 meter bedraagt. Als je deze wand afdaalt, zit je al gauw op een diepte van 25 tot 30 meter. Op sommige plaatsen b.v. Casa Cuna is het 40 tot 50 meter. Hier is het erg stil. Geen geluiden meer van afgebroken stukken in de branding. Geen getik van stukken koraal, geknor van de pishi porco (trekkervis). Geen "alarmkreet" van de langoest (lobster). Alleen maar een stilte, die af en toe onderbroken wordt door het geluid van de lucht die wordt aan-

weer had ik het niet in de gaten. Ik zwom met het gezicht naar de bodem gericht. Toen ik gewaarschuwd werd, keek ik op en zag hem vlak voor me, liggend op de zeebodem. De schrik der zeeën, die hier gelukkig niet zo wild is. Wel schrikaanjagend want hij was zeker wel twee meter lang. Het was een zandhaai. Een van de rustigste. Hij schrok net zo hard als ik, want hij schoot onmiddellijk op en ging een eind verder weer liggen. Wij vervolgden onze weg weer in de richting van de wand, om na een tijdje weer af te slaan in de richting van de kust. Het zicht beneden is meestal vrij goed. Alleen op grotere diepten (dieper dan 40 m.) be-

dag veel plankton in het water aanwezig is. De temperatuur loopt wanneer je dieper komt geleidelijk aan terug: Tot een diepte van 15 meter is het nog gemiddeld 27°. Tot een diepte van 40 meter is het nog gemiddeld 24°. De hele weg terug geeft ongeveer hetzelfde beeld als de heenweg. Grote koraalformaties in het begin en naarmate je ondieper komt, de hoornkoralen en de porites poritessoorten. Na ongeveer 40 min. sta je weer met beide benen op het droge.

